

Datum
2018-04-03

Ert datum
2018-03-15

Vår beteckning
6/2018

Er beteckning
00841-2018

Till

Madelene Danielsson, projektledare

Folkhälsomyndigheten

madelene.danielsson@folkhalsomyndigheten.se

Yttrande över Remiss - Underlag till lägesrapport om de nationella vaccinationsprogrammen 2018 - synpunkter från Smittskyddsläkarsföreningen

Vaccinregister

Smittskyddsläkarsföreningen (SMLF) saknar som tidigare ett riktigt nationellt vaccinregister, till skillnad från nuvarande hälsodataregistret. Önskemålet är en gemensam informationsplattform för alla som vaccinerar (landsting/region, kommun eller privat aktör) där alla vaccinationer registreras och där uppgifterna blir lättillgängliga både för vaccinatörerna och för invånarna via journalen på nätet. Ett nationellt vaccinationsregister skulle underlätta så väl den individuella vaccinationsrådgivningen som smittskyddens uppgift att övervaka vaccinationstäckningen lokalt. Det skulle dessutom vara ett stöd vid mer akuta smittskyddsinsatser som exempelvis en massvaccination vid en influensapandemi.

Beslutsunderlag, hälsoekonomiska analyser och vägledning till vaccinationsföreskrifter

SMLF anser att ett ökat tempo från Folkhälsomyndighetens (FoHM) sida i arbete med ovan har lett till flera väl genomarbetade kunskapsunderlag och hälsoekonomiska analyser tagits fram. Ett beslutsunderlag från FoHM, om införande av HPV vaccination för pojkar, har under våren 2018 gått ut som förslag från regeringen. Det har även tagits fram ett gediget kunskapsunderlag om tidpunkten för första dosen MPR-vaccin i barnvaccinationsprogrammet där utredning fortfarande pågår.

Folkhälsomyndighetens referensgrupp för allmänna vaccinationsprogram

SMLF ser positivt på denna grupp som inrättades 2016 och sedan dess har möten två gånger per år. Gruppen har en bred sammansättning med representation från en rad olika yrkes- eller specialistföreningar, Läkemedelsverket och Socialstyrelsen och dess huvuduppgift är att prioritera vilka vaccinfrågor som skall utredas av Folkhälsomyndigheten. Kommunikationen inom gruppen är öppen och tydlig och utgör en bra början på arbetet för bred samstämmighet i vaccinationsfrågor och dialog med andra intressegrupper.

Postadress

Smittskyddsläkarsföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.sll.se/smittskydd>

Vaccintillgång – nationell samordning och långsiktighet

Brist på så väl de vacciner som ingår i de nationella vaccinationsprogrammen som övriga vacciner är dessvärre ett återkommande problem och delvis som en konsekvens av en allt mer global marknad. Tyvärr är det fortfarande i stor utsträckning 21 olika landstings kontakter med företagen och eventuell kännedom om internationella kommunikationsvägar som används för informationsspridning om restnoteringar och tillgång på eventuella ersättningsprodukter. SMLF förordar ett starkt och sammanhållet nätverk på nationell nivå med SKL, FoHM och Läkemiddelsverket i spetsen och med tydliga inbördes roller och ansvarstagande för långsiktighet.

SMLF ser positivt på att en nationell upphandling av vaccinen inom barnvaccinationsprogrammet nu har påbörjats och att denna även inkluderar ett reservlager av vaccin. FoHM bör ha en aktiv roll i att tillsammans med SKL driva frågan att en nationell upphandling blir standard. Detta arbetssätt kan sedan användas även vid mer akut behov av vaccin t ex vid en pandemi.

Regeringsbeslut

Underlag har lämnats från FoHM till Socialdepartementet angående vacciner mot följande sjukdomar: hepatit B, pneumokocker, influensa, tuberkulos och rotavirusinfektion. I 2017 års höstbudget framgick att rotavirusvaccination skall införas i det allmänna barnvaccinationsprogrammet. Detta är positivt även om besked ännu saknas om tidpunkt för detta och om resursförstärkning till landstingen/regionerna. Däremot beslutades samtidigt att vaccination mot hepatit B inte skall införas i barnvaccinationsprogrammet, vilket SMLF anser är mycket olyckligt eftersom det bland annat försvårar kompletterande vaccination till nyanlända barn och gör att vaccinet inte registreras i det nuvarande nationella hälsodataregistret.

När det gäller särskilda vaccinationsprogram till riskgrupper för influensa, pneumokocker och tuberkulos saknar SMLF information om hur processen ser ut på Socialdepartementet och när beslut kan väntas för respektive områden. SMLF önskar återkoppling angående detta och hur FoHM arbetar med frågan.

Vaccinationsfortbildning

Vacciner inom de allmänna vaccinationsprogrammen ordinerar inom såväl landsting och kommun som på privata vaccinationsmottagningar och kliniker. Det saknas helt formella krav på såväl utbildning inom vaccinologi som kontinuerlig uppdatering av kunskaper inom detta snabbt föränderliga område. För ett fortsatt gott förtroende för vacciner bör FoHM arbeta för en certifiering/miniminivå för att ordinera vaccinationer, rapportera händelser efter vaccinationer och bedöma risker. I nuläget hänvisas ofta till privata instanser i breda ordalag som ”vaccinationsmottagningar” utan att kunna bedöma kompetensen. Vacciner är läkemedel och ska hanteras som sådana för att allmänhetens förtroende ska vara fortsatt högt.

Postadress

Smittskyddsläkarsföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>

TBE samordning på FoHM/nationella riktlinjer

SMLF deltar aktivt i de återkommande TBE-möten som sedan ett par år arrangeras i Folkhälsmyndighetens regi. Här diskuteras vaccinationsrekommendationer baserat på aktuella epidemiologiska data från de landsting som har haft TBE-fall. I referensgruppen planeras diskussion om TBE-vaccination som eventuellt aktuellt i det allmänna vaccinationsprogrammet. Dessa två grupperingar inom FoHM borde ha ett närmare samarbete i frågan och SMLF önskar nationella riktlinjer angående TBE-vaccination.

Arbete med vaccinationsfrågor i sociala medier

Sociala mediers betydelse för spridning av rykten och felaktiga fakta som kan påverka vaccinationstäckningen negativt bör tas på allvar. SMLF önskar att FoHM jobbar aktivt med frågan och är ett stöd till enskilda landsting vid behov.

För Smittskyddsläkarföreningen

Helena Hervius Askling
Smittskyddsläkare
Landstinget i Sörmland

Malin Bengnér
Smittskyddsläkare
Region Jönköpings län

Postadress

Smittskyddsläkarföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Ladulåsgatan 63 A